
Forsidebildet på Tidsskriftet nr. 28/1999

KORRESPONDANSER

CHRISTIAN LYCKE ELLINGSEN

Øivind Larsens bilder har i en årrekke prydet forsidene på Tidsskriftet. Noen ganger er de rent dekorative, men som oftest gir de et utgangspunkt for en lun betraktning om medisinen, samfunnet eller livet i sin alminnelighet. Ikke sjelden gir de opphav til et øyeblikks refleksjon og ettertanke, i tillegg til gleden over den fotografiske og kunstneriske kvaliteten.

Et slikt forsidebilde med tilhørende kommentar kan gjerne provosere og stimulere til debatt, men det er synd hvis noen føler seg direkte støtt, slik det åpenbart har vært etter Tidsskriftet nr. 28/1999 (1).

Jeg kan imidlertid ikke se at det skulle være noen grunn til å reagere negativt på bildet eller frykte for den sjelelige helse. Jeg tror tvert imot at det av og til er nødvendig med en påminnelse om bakgrunnen for store deler av den medisinske kunnskap, nemlig arbeidet på obduksjonssalen.

Den systematiske leting etter sykelige forandringer i det døde legemet og forsøkene på å korrelere disse med sykehistorien var et av de første skrittene for å gjøre medisinen til en vitenskap. «Vi kan se langt fordi vi står på skuldrene til kjemper.» Også i vår tid er obduksjonen nødvendig. Bare i de siste 50 år har obduksjoner i større eller mindre grad bidratt med kunnskap om sykdommer i de fleste organsystemer. Kardiomyopater, sjokklunge (ARDS), senkomplikasjoner ved diabetes mellitus og Creutzfeldt-Jakobs sykdom er bare noen få i en lang rekke (2).

I tillegg er obduksjonen uvurderlig for kvalitetssikring av helsetjenester og som et epidemiologisk verktøy. Flere arbeider har vist en diskrepans mellom klinisk dødsårsak og diagnose etter autopsi på opp mot 30 % (3). Ikke minst de store nyvinninger i bildedannende undersøkelser må kvalitetssikres ved obduksjon.

Den stadig fallende obduksjonsfrekvensen, som i Norge har kommet under 12 %, gir grunn til bekymring.

Forsidebildet på Tidsskriftet nr. 28/1999 er således både historisk og høyaktuelt.

LITTERATUR

1. Lode MS, Lode I. Forsidebildet Tidsskr Nor Lægeforen 2000; 120: 127 – 8.
2. Hill RB, Anderson RE. The recent history of the autopsy. Arch Patol Lab Med 1996; 120: 702 – 12.
3. Midelfart J, Aase S. Obduksjonens verdi i dagens helsevesen. Tidsskr Nor Lægeforen 1997; 117: 1784 – 5.

Publisert: 20. februar 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 22. mars 2026.